

боротьба з кримінальною субкультурою тощо); соціально-виховних, які перешкоджають виникненню, поширенню і рецидиву криміногенних явищ зовнішнього середовища, де відбувається фізична і моральна деформація жінки (рання сексуальна деморалізація, розпад сім'ї, позашлюбна народжуваність, відмова від виховання дітей, розумова відсталість та ін.); лікувально-профілактичних (наприклад, рання діагностика та виправлення різних психічних аномалій, психопатій, вдосконалення системи соціально-трудової адаптації жінок з такими відхиленнями психіки, патронаж тощо). Слід зазначити, що проведення кримінологічної профілактики випередження жіночої злочинності потребує значних матеріальних та інших ресурсних витрат.

Список використаних джерел

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

2. Кримінологія України: Навчальний посібник, Голіна, 2011р.

3. Федусик В. В. Жіноча злочинність в Україні (кримінально-правові та кримінологічні проблеми) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / В. В. Федусик; кер. роботи Л. В. Багрій-Шахматов; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". – Одеса, 2001. – 22 с.

Адресва Євгенія Глібівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правознавства» навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Климчук М.П.**

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ СВІДКА, ПОТЕРПІЛОГО В СУДІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Правовою підставою для проведення будь-якої процесуальної дії, яка проводиться з дозволу слідчого судді, є винесена ним ухвала за результатами розгляду відповідного клопотання. Вирішуючи питання,

що належать до його компетенції, слідчий суддя приймає рішення у формі ухвал (ч. 2 ст. 110 КПК України) [1]. Ухвала слідчого судді – це процесуальне рішення, у якому обґрунтовуються результати розгляду клопотання слідчого (прокурора) або іншого учасника кримінального провадження.

Вважаємо, що оскільки норма, яка б визначала загальні вимоги до ухвали слідчого судді, відсутня, слід використовувати за аналогією норми, які визначають зміст ухвали суду (ст. 372 КПК України). Спеціальні вимоги щодо ухвал слідчого судді передбачено в окремих статтях КПК України: про тимчасовий доступ до речей і документів (ст. 164), про арешт майна (ч. 5 ст. 173), про дозвіл на затримання з метою приводу (ст. 190), про застосування запобіжних заходів (ст. 196), про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи (ст. 235), про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ч. 4 ст. 248) [1]. Логічно задатись питанням: чому законодавець не передбачив окремої норми, яка б визначала вимоги до ухвали про допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні, порядок її винесення та вручення?

За загальним правилом, визначеним ст. 372 КПК України, ухвала, що викладається окремим документом, складається з: 1) вступної частини із зазначенням: дати і місця її постановлення; назви та складу суду, секретаря судового засідання; найменування (номера) кримінального провадження; прізвища, ім'я і по батькові підозрюваного, обвинуваченого, року, місяця і дня його народження, місця народження і місця проживання; закону України про кримінальну відповідальність, що передбачає кримінальне правопорушення, у вчиненні якого підозрюється, обвинувачується особа; сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження; 2) мотивувальної частини із зазначенням: суті питання, що вирішується ухвалою, і за чією ініціативою воно розглядається; встановлених судом обставин із посиланням на докази, а також мотивів неврахування окремих доказів; мотивів, з яких суд виходив при постановленні ухвали, і положення закону, яким він керувався; 3) резолютивної частини із зазначенням: висновків суду; строку і порядку набрання ухвалою законної сили та її оскарження [1].

Н.В. Глинська, яка досліджувала обґрунтованість рішень у кримінальному процесі, сформулювала суттєві риси кримінально-процесуального рішення: обов'язковість його прийняття у встановленому законом порядку та вираження у визначеній законом формі; правовий, державно-владний, загальнообов'язковий, владно-розпорядчий, пізнавально-посвідчувальний, спонукальний та

ініціюючий характер; спрямованість на вирішення певних кримінально-правових, кримінально-процесуальних та кримінологічних завдань [2, с. 7].

На наше переконання, зміст ухвали слідчого судді про допит у порядку ст. 225 КПК України має відповідати як загальним вимогам, передбаченим у ст. 372 КПК, так і спеціальним вимогам залежно від виду процесуальної дії.

Вважаємо, що кожна ухвала слідчого судді про допит свідка, потерпілого на стадії досудового розслідування в судовому засіданні, або про відмову в такому допиті, повинна містити такі частини: 1) вступна частина із зазначенням: дати й місця її постановлення; назви та складу суду, секретаря судового засідання, осіб у присутності яких здійснюється розгляд; сторін кримінального провадження та інших учасників судового провадження; найменування (номера) кримінального провадження; кваліфікації кримінального правопорушення; 2) описово-мотивувальна частина із зазначенням: суті питання, що вирішується ухвалою відповідно до ст. 225 КПК України, і за чією ініціативою воно розглядається; встановлених судом обставин із посиланням на докази, надані ініціатором клопотання, які обґрунтовують ці обставини; мотивів, з яких слідчий суддя виходив при постановленні ухвали, і положень закону, яким він керувався; мотивів неврахування окремих доказів; оцінки доводів сторін, що були висловлені ними на підтвердження своєї позиції з приводу правових питань, порушених у клопотанні; 3) резолютивна частина із зазначенням: висновків слідчого судді із приводу заявленого клопотання – задовольнити або відмовити в задоволенні; виду допиту, місця та часу його проведення; процесуального статусу особи, її анкетних даних.

Науковці визначають такі основні чинники суб'єктивності: суддівське пізнання належить конкретному судді і являє собою єдність знання та переживань; результати пізнання по кримінальній справі є не реальне відтворення фактів, які входять до предмета доказування, а тільки їх ідеальний образ; пізнання обставин злочину здійснюється у встановленому законом порядку, що передбачає індивідуальне сприйняття і засвоєння суддями вимог закону та їх особисту об'єктивізацію в процесуальній діяльності та судовому рішенні; прийняття рішення по кримінальній справі пов'язано з вибірковістю знання, адекватним понятійним описом тих об'єктивних якостей фактів, які мають значення для правильного розв'язання справи; на рівні логічного відображення суддею об'єкта судового пізнання у судовому рішенні суб'єктивність, визначена особистим розумінням

суддею правових категорій, а також його професійним досвідом [3, с. 29]. Зазначені чинники стосуються прийняття слідчим суддею рішення про доцільність допиту в порядку ст. 225 КПК України.

Безперечно, КПК України повинен передбачати приписи, які б передбачали варіанти слідчого судді щодо обирання рішень, які найбільш доцільні в тій чи іншій ситуації зазначеного виду допиту. На жаль, такі варіанти дій слідчого судді за результатами розгляду клопотання в порядку ст. 225 КПК України законодавчо не визначені. На нашу думку, таке рішення слідчого судді слід йменувати або 1) ухвалою про проведення допиту свідка, потерпілого на стадії досудового розслідування в судовому засіданні, або 2) ухвалою про відмову в задоволенні клопотання про допит свідка, потерпілого на стадії досудового розслідування в судовому засіданні. Відповідне рішення, винесене у формі ували (ч. 2 ст. 110 КПК України), виступає необхідною підставою проведення допиту про допит свідка, потерпілого на стадії досудового розслідування в судовому засіданні.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. №4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1458049476321499>. (Дата звернення 16.11.2017 р.).
2. Глинська Н. В. Обґрунтованість рішень у кримінальному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2003. 20 с.
- Грошевий Ю. М., Туманянц А. Р., Капліна О. В. Кримінальний процес: підручн.; за ред. В. Я. Тація. Харків: Право, 2013. 823 с.

Личук Олена Анатоліївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю «Правознавства» навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Климчук М.П.**